

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-277/16

**Polkomtel sp. z o.o.
κατά**

Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej και

(αίτηση του Sąd Najwyższy
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Προδικαστική παραπομπή – Κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών – Οδηγία 2002/21/EK – Άρθρα 8 και 16 – Οδηγία 2002/19/EK – Άρθρα 8 και 13 – Φορέας εκμετάλλευσης ο οποίος ορίζεται ως έχων σημαντική ισχύ σε αγορά – Έλεγχος των τιμών – Υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τις εθνικές κανονιστικές αρχές – Υποχρέωση καθορισμού των τιμών με γνώμονα το κόστος – Καθορισμός χρεώσεων χαμηλότερων από το κόστος στο οποίο υποβάλλεται ο φορέας για την παροχή των υπηρεσιών τερματισμού φωνητικών κλήσεων σε δίκτυα κινητής τηλεφωνίας – Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Άρθρο 16 – Επιχειρηματική ελευθερία – Αναλογικότητα»

Περίληψη – Απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα)
της 20ής Δεκεμβρίου 2017

1. Προσέγγιση των νομοθεσιών – Τομέας των τηλεπικοινωνιών – Δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών – Κανονιστικό πλαίσιο – Οδηγία 2002/19 – Έλεγχος των τιμών από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές – Εξουσία επιβολής, σε φορέα εκμετάλλευσης με σημαντική ισχύ στην αγορά, της υποχρέωσης καθορισμού κοστοστρεφών τιμών – Επιβολή της υποχρέωσης καθορισμού τιμών σε επίπεδο χαμηλότερο των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε ο φορέας – Επιτρέπεται – Προϋποθέσεις

(Οδηγία 2002/19 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρα 8 § 4 και 13)

2. Προσέγγιση των νομοθεσιών – Τομέας των τηλεπικοινωνιών – Δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών – Κανονιστικό πλαίσιο – Οδηγίες 2002/19 και 2002/21 – Έλεγχος των τιμών από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές – Εξουσία επιβολής, σε φορέα εκμετάλλευσης με σημαντική ισχύ στην αγορά, της υποχρέωσης καθορισμού κοστοστρεφών τιμών – Επιβολή της υποχρέωσης ετήσιας αναπροσαρμογής των χρεώσεων και υποβολής τους σε περιοδικό έλεγχο – Επιτρέπεται – Προϋποθέσεις

(Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρα 16 και 52 § 1· οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2002/19, άρθρα 8 § 4 και 13 § 3, και 2002/21, άρθρο 8)

3. Προσέγγιση των νομοθεσιών – Τομέας των τηλεπικοινωνιών – Δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών – Κανονιστικό πλαίσιο – Οδηγία 2002/19 – Έλεγχος των τιμών από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές – Εξουσία επιβολής, σε φορέα εκμετάλλευσης με σημαντική ισχύ

στην αγορά, της υποχρέωσης καθορισμού κοστοστρεφών τιμών –Η προσαρμογή των τιμών μπορεί να επιβάλλεται τόσο πριν όσο και αφού αρχίσει η εφαρμογή των τιμών αυτών από τον φορέα εκμετάλλευσης

(Οδηγία 2002/19 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρο 13 §§ 1 και 3)

1. Το άρθρο 8, παράγραφος 4, και το άρθρο 13 της οδηγίας 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (οδηγία για την πρόσβαση), έχουν την έννοια ότι, όταν σε φορέα εκμετάλλευσης ο οποίος ορίζεται ως έχων σημαντική ισχύ σε συγκεκριμένη αγορά επιβάλλεται από Εθνική Ρυθμιστική Αρχή υποχρέωση καθορισμού κοστοστρεφών τιμών, η εν λόγω Εθνική Ρυθμιστική Αρχή μπορεί, προκειμένου να προαχθεί η οικονομική αποδοτικότητα και ο βιώσιμος ανταγωνισμός, να καθορίσει τις τιμές για τις υπηρεσίες τις οποίες αφορά η εν λόγω υποχρέωση σε επίπεδο χαμηλότερο του κόστους το οποίο φέρει ο εν λόγω φορέας για την παροχή τους, εφόσον το κόστος αυτό υπερβαίνει το κόστος ενός αποδοτικού φορέα, κάτι που απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να ελέγξει.

Ως εκ τούτου οι ΕΡΑ δύνανται, αφού ελέγξουν αν τηρείται η υποχρέωση του φορέα να καθορίζει τις τιμές του με γνώμονα το κόστος και κρίνουν ότι χρειάζεται να ζητηθεί η προσαρμογή των εν λόγω τιμών, να επιβάλουν στον φορέα να ορίσει τις χρεώσεις σε ύψος χαμηλότερο των δαπανών στις οποίες υπεβλήθη, εάν οι δαπάνες του υπερβαίνουν τις δαπάνες ενός αποδοτικού φορέα, στις οποίες πρέπει να περιλαμβάνεται εύλογη απόδοση επί του επαρκούς επενδεδυμένου από αυτόν κεφαλαίου.

(βλ. σκέψεις 39, 40 και διατακτ. 1)

2. Το άρθρο 8, παράγραφος 4, και το άρθρο 13, παράγραφος 3, της οδηγίας 2002/19, σε συνδυασμό με το άρθρο 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν την έννοια ότι η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή δύναται να επιβάλει σε φορέα εκμετάλλευσης, ο οποίος ορίζεται ως έχων σημαντική ισχύ σε συγκεκριμένη αγορά και υπέχει υποχρέωση καθορισμού κοστοστρεφών τιμών, να καθορίζει ετησίως τις τιμές του βάσει των πιο πρόσφατων δεδομένων και να της γνωστοποιεί, προς έλεγχο, τις τιμές αυτές καθώς και τα στοιχεία που τις δικαιολογούν πριν τις θέσει σε εφαρμογή, υπό την προϋπόθεση ότι οι υποχρεώσεις αυτές στηρίζονται στη φύση του διαπιστωθέντος προβλήματος, είναι αναλογικές και δικαιολογούνται υπό το πρίσμα των σκοπών που τάσσει το άρθρο 8 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία-πλαίσιο), κάτι που απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να ελέγξει.

Η δυνατότητα της ΕΡΑ να απαιτεί από φορέα να προσαρμόζει ετησίως τις χρεώσεις του και να τις υποβάλλει σε περιοδικό έλεγχο συνιστά επέμβαση στην άσκηση του δικαιώματος που κατοχυρώνεται από το άρθρο 16 του Χάρτη. Συνεπώς, κατά το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, πρέπει να προβλέπεται από τον νόμο, να μην θίγει το βασικό περιεχόμενο του δικαιώματος που κατοχυρώνεται από το άρθρο 16 και, με σεβασμό προς αρχή της αναλογικότητας, να είναι αναγκαία και να ανταποκρίνεται πραγματικά σε σκοπούς γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων (βλ., υπ' αυτή την έννοια, αποφάσεις της 22ας Ιανουαρίου 2013, Sky Österreich, C-283/11, EU:C:2013:28, σκέψεις 46 έως 48, καθώς και της 21ης Δεκεμβρίου 2016, ΑΓΕΤ Ηρακλής, C-201/15, EU:C:2016:972, σκέψη 70 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Στο εθνικό δικαστήριο απόκειται, επομένως, να ελέγξει αν η υποχρέωση ετήσιας προσαρμογής των τιμών είναι σύμφωνη προς την απαίτηση αναλογικότητας κατά το άρθρο 8, παράγραφος 4, της οδηγίας για την πρόσβαση, στο μέτρο που η εν λόγω υποχρέωση είναι αναγκαία για την επίτευξη των σκοπών γενικού συμφέροντος που μνημονεύονται στην προηγούμενη σκέψη.

(βλ. σκέψεις 51, 53,55, διατακτ. 2)

3. Το άρθρο 13, παράγραφος 3, της οδηγίας 2002/19 έχει την έννοια ότι, όταν έχει επιβληθεί σε ορισμένο φορέα η υποχρέωση καθορισμού κοστοστρεφών τιμών βάσει του άρθρου 13, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας, είναι δυνατόν να του επιβληθεί υποχρέωση προσαρμογής των τιμών αυτών τόσο πριν αρχίσει να τις εφαρμόζει όσο και αφού έχει αρχίσει να τις εφαρμόζει.

(βλ. σκέψη 63, διατακτ. 3)